

Anvisning för tjänstbarhetsbedömning av personal tillhörande kategori A

Dnr 1-699/2020

Gäller fr.o.m. 2021-11-16

**Karolinska
Institutet**

Anvisning för tjänstbarhetsbedömning av personal tillhörande kategori A

Dnr 1-699/2020

INNEHÅLL

Bakgrund	3
Medicinsk kontroll för tjänstbarhetsbedömning	3
Utfall av tjänstbarhetsbedömning	3
Dokumentation och arkivering av tjänstbarhetsbedömning	4
Bilaga 1	5
Utdrag ur Strålskyddslagen 2018:396	5
Utdrag ur Strålskyddsförordningen 2018:506	5
Utdrag ur SSM FS 2018:1	6

Diarienummer: STYR 1-699/2020	Dnr för föregående version:	Beslutsdatum: 2021-11-16	Giltighetstid: Till dess de ersätts av ny anvisning
Beslut: Rektor		Dokumenttyp: Anvisning	
Handläggs av avdelning/enhet: Miljö och säkerhet, FA/UF		Beredning med: HR, samverkan, berörda forskningsgrupper respektive corefaciliteter samt verksamhetsansvarig	
Revidering med avseende på: ...			

**Karolinska
Institutet**

Bakgrund

Anvisning för tjänstbarhetsbedömning av personal tillhörande kategori A (se bilaga) gäller för all kategori A-placerad personal tillhörande Karolinska Institutet (KI) i enlighet med strålskyddslag, strålskyddsförordning och strålskyddsföreskrifter (se bilaga).

Prefekt är ansvarig för att samtlig personal i kategori A genomgår tjänstbarhetsbedömning enligt denna anvisning. Närmaste chef är ålagd att beställa medicinska kontroller för sina medarbetare

Medicinsk kontroll för tjänstbarhetsbedömning

Inom två månader efter att anställning inom kategori A har påbörjats ska arbetstagare genomgå en medicinsk kontroll för tjänstbarhetsbedömning. Den första medicinska kontrollen ska omfatta en hälsodeklaration och en hälsoundersökning. Hälsodeklaration ska göras genom blankett *Hälsodeklaration för arbete med joniserande strålning* som erhålls från SSM:s hemsida, <http://ssm.se>. Hälsoundersökning ska bokas hos KI:s företagshälsovård enligt instruktion på KI:s medarbetarportal, <https://medarbetare.ki.se/lagstadgade-medicinska-kontroller>.

Ett intyg från tjänstbarhetsbedömning gäller i högst ett år, varför medicinsk kontroll ska repeteras årligen till dess arbete inom kategori A upphör. Omfattning av läkarundersökningar kan till viss mån justeras i samråd mellan läkare och arbetstagare. Årlig medicinsk kontroll kan utifrån läkares bedömning komma att utgöras av enbart hälsodeklarationer eller av tätare/kompletterande hälsoundersökningar.

Extra läkarundersökning kan bli aktuell om arbetstagare råkar ut för olyckshändelse med extern bestrålning eller kontamination av radioaktiva ämnen. Extra läkarundersökning skall alltid genomföras om arbetstagare har överskridit någon av de stråldosgränser som föreskrivits av SSM:s strålskyddsförordning 2018:506 (se bilaga), varvid det kan bli aktuellt med undersökning utförd av specialistläkare, exempelvis hudläkare eller ögonläkare. Det kan också bli aktuellt med extra läkarundersökning i samband med att arbetstagare återgår i tjänst efter sjukhusvistelse.

Utfall av tjänstbarhetsbedömning

Det finns tre möjliga utfall av en tjänstbarhetsbedömning. Varje arbetstagare inom kategori A ska erhålla tjänstbarhetsbedömning i ett tjänstbarhetsintyg där det ska framgå om arbetstagare är

- tjänstbar (arbetstagaren kan återgå till sin normala sysselsättning med joniserande strålning),
- tjänstbar under vissa förutsättningar (arbetsgivaren ska tillsammans med läkare bedöma under vilka förutsättningar arbetstagaren kan utföra sitt arbete med joniserande strålning), eller
- icke tjänstbar (arbetstagaren får inte arbeta med joniserande strålning),

samt med beaktande av arbetstagarens hälsotillstånd och riskbedömning avgöra

- om de kommande tjänstbarhetsbedömningarna behöver ske mer frekvent än årligen,
- om de kommande tjänstbarhetsbedömningarna ska baseras på läkarundersökningar eller hälsodeklarationer, och
- de medicinska kontrollernas omfattning.

Verksamhetschef ska informera sin kategori A-personal om möjlighet att vid oenighet låta Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) pröva utlåtande för tjänstbarhetsbedömning.

Dokumentation och arkivering av tjänstbarhetsbedömning

Tjänstbarhetsbedömningar ska dokumenteras tillsammans med den dokumentation som bedömningen grundar sig på enligt SSMFS 2018:1, se bilaga. Dokumentationen ska hållas aktuell så länge den anställda är sysselsatt i arbete med joniserande strålning och därefter arkiveras tills den anställda har, eller skulle ha, uppnått åldern 75 år men dock minst 30 år efter det att sysselsättningen i kategori A upphört. Verksamhetschef (prefekt) är ansvarig för att dokumentering och arkivering av medicinsk kontroll blir personkopplad till den anställda.

Bilaga 1

Utdrag ur Strålskyddslagen 2018:396

4 kap Arbetstagares exponering för joniserande strålning

Medicinsk kontroll

3 § Det är förbjudet att i en verksamhet med joniserande strålning sysselsätta någon med att utföra arbetsuppgifter som kan medföra att personen exponeras för strålning, om personen

1. inte har genomgått den medicinska kontroll som behövs för att bedöma personens lämplighet för arbetsuppgifterna, eller
2. vid kontrollen har bedömts olämplig för arbetsuppgifterna.

4 § En arbetstagare som utför arbetsuppgifter i en verksamhet med joniserande strålning som kan medföra att personen exponeras för strålning är skyldig att underkasta sig den medicinska kontroll som behövs för att bedöma personens lämplighet för arbetsuppgifterna.

5 § Den som sysselsätter någon i en verksamhet med joniserande strålning eller i en verksamhet som bedrivs i en omgivning med joniserande strålning eller sysselsätter någon med att utföra en åtgärd i en radiologisk nödsituation ska se till att arbetstagaren snarast genomgår en läkarundersökning, om arbetstagaren

1. har exponerats för joniserande strålning och fått en stråldos som överskrider en dosgräns som gäller för arbetstagare i en verksamhet med joniserande strålning, eller
2. visar tecken på skada som kan misstänkas vara föranledd av joniserande strålning.

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från bestämmelserna om medicinsk kontroll i 3-5 §§.

Utdrag ur Strålskyddsförordningen 2018:506

2 kap Dosgränser

2 § För arbetstagare som har fyllt 18 år och sysselsätts i verksamhet med joniserande strålning får den sammanlagda årliga stråldosen inte överskrida

1. en effektiv dos på 20 mSv,
2. en ekvivalent dos på 20 mSv till ögats lins,
3. en ekvivalent dos på 500 mSv till extremiteter, eller
4. en ekvivalent dos på 500 mSv till huden som ett medelvärde över 1 cm² oavsett hur stor yta som exponeras.

Utdrag ur SSM FS 2018:1

Föreskrifter om grundläggande bestämmelser tillståndspliktig verksamhet med joniserande strålning, 4 kap Skydd av arbetstagare

Kategoriindelning av arbetstagare, kategori A

16 § En arbetstagare ska tillhöra kategori A om arbetstagaren kan få sådana årliga stråldoser att

1. den effektiva dosen överskrider 6 mSv,
2. den ekvivalenta dosen till ögats lins överskrider 15 mSv,
3. den ekvivalenta dosen till extremiteter överskrider 150 mSv, eller
4. den ekvivalenta dosen till huden som ett medelvärde över 1 cm² överskrider 150 mSv, oavsett hur stor yta som exponeras.

Tjänstbarhetsbedömning, bevarande av dokumentation

37 § För varje arbetstagare i kategori A ska bevaras

1. övergripande information om arbetsuppgifter,
2. dokumentation av årliga stråldoser, och
3. utfallet av tjänstbarhetsbedömningen.

Dokumentationen ska bevaras tills arbetstagaren har eller skulle ha uppnått en ålder av 75 år, dock i minst 30 år efter det att arbetstagaren har upphört att tillhöra kategori A. Om verksamheten upphör före utgången av den tid som anges i andra stycket ska Strålsäkerhetsmyndigheten underrättas.